

hvor barnet skal bo, og om samværsret. Reglen indebærer, at en udenlandsk afgørelse herom har samme retsvirkninger som en dansk. De myndigheder, der deltager i sagens behandling, må dog, eventuelt som en præjudicial afgørelse, tage stilling til, om betingelserne i Europarådskonventionen for anerkendelse er opfyldt.

Til stk. 2

Stk. 2 bestemmer, at de afgørelser, der efter stk. 1 skal anerkendes her i landet, også kan fuldbyrdes her. Det er dog en forudsætning, at afgørelsen vil kunne fuldbyrdes i det land, hvor den er truffet, enten direkte eller efter vurdering af en myndighed. Om dette er tilfældet må prøves af fogedretten, jf. § 13.

I bestemmelsen defineres udtrykket »i den stat, hvor afgørelsen er truffet« som »oprindelsesstaten«. Dette ord anvendes i en række af de følgende bestemmelser, nemlig i § 6, nr. 3 og 4, § 7, stk. 2, § 8, nr. 1 og 2, og § 13, stk. 2.

Til stk. 3

Stk. 3 omfatter i første række tilfælde, hvor et barn er bortført fra en, der har forældremyndigheden umiddelbart efter loven i oprindelsesstaten. Det vil ofte gælde en ugift moder, således som det er tilfældet efter den danske myndighedslovs § 8, stk. 2. Bestemmelsen kan også anvendes i andre situationer, f.eks. hvis der er truffet en afgørelse om forældremyndighed i oprindelsesstaten, som ikke kan tvangsfuldbyrdes der, fordi en fuldbyrdelsesfrist ikke er udløbet.

Til § 5

Bestemmelsen fastlægger de særlige betingelser, der skal være opfyldt for anerkendelse og fuldbyrdelse her i landet, når sagsøgte er udeblevet under behandling af en forældremyndigheds- eller samværsretssag i det pågældende udland. At en afgørelse er truffet under sagsøgtes udeblivelse, vil sige, at denne ikke personligt har været til stede under sagen i oprindelseslandet og heller ikke har ladet møde for sig ved berettiget fuldmægtig. I sådanne tilfælde opstilles i § 5 nogle yderligere betingelser for at anerkende og fuldbyrde afgørelsen her i landet. De drejer sig om behørig underretning af sagsøgte eller forsøg herpå, jf. nr. 1, og om afgørelsesmyndighedens stedlige kompetence, jf. nr. 2. Uanset manglende underretning af sagsøgte vil anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelsen kunne ske, hvis sagsøgte selv ved at hemmeligholde sit opholdssted for modparten er årsag til, at forkyndelse ikke har været mulig.

Efter nr. 2 er det i udeblivelsessituationen en yderligere betingelse, at sagsøgte havde en sådan bopælmæssig tilknytning til oprindelseslandet, at myndigheden har den fornødne internationale kompetence. Denne skal være begrundet i sagsøgtes bopæl i landet, i forældrenes seneste fælles bopæl, hvis en af dem stadig har sin bopæl der, eller i barnets bopæl.

Til § 6

Bestemmelsen opregner en række omstændigheder, der hver for sig medfører, at en afgørelse om forældremyndighed, om, hvor barnet skal bo, eller om samværsret ikke kan anerkendes eller fuldbyrdes her i landet, og bestemmelsen begrænser dermed anvendelsesområdet for § 4.

Ved fuldt ud at udnytte forbeholdsmuligheden i Europarådskonventionens artikel 17, jf. herved det, der er anført i de almindelige bemærkninger pkt. 5.3., har det i §§ 6-8 været muligt at angive forudsætningerne og betingelserne for at nægte anerkendelse eller fuldbyrdelse uden samtidig sondring mellem, hvorvidt der er tale om en ulovlig bortførelse eller ikke, og uden at tage hensyn til den tid, der er forløbet, siden bortførelsen fandt sted. Det er dog givet, at den tid der er gået, vil kunne tillægges betydning i forbindelse med prøvelsen af den enkelte sag.

Nr. 1 er en særlig udformet ordre publicklausul. Bestemmelsen skal fortolkes snævert, og den vil kun kunne anvendes, hvis det vil være åbenbart uforeneligt med grundlæggende danske principper for familier og børns underhold at anerkende eller fuldbyrde afgørelsen. I de ledsagende bemærkninger til Europarådskonventionen nævnes, at hensynet til, hvad der er bedst for barnet, er et grundlæggende retsprincip, og nr. 1 gør det muligt at nægte anerkendelse eller fuldbyrdelse, hvis dette kan medføre et åbenbart brud på dette grundprincip.

Efter nr. 2 kan anerkendelse eller fuldbyrdelse ikke ske, hvis afgørelsen på grund af ændrede forhold åbenbart ikke længere er forenelig med, hvad der er bedst for barnet. Selv om bortførelsen indebærer en ændring i barnets forhold, vil dette ikke i sig selv kunne begrunde, at anerkendelse eller fuldbyrdelse nægtes. Er der derimod gået så lang tid mellem bortførelsen og anmodningen om anerkendelse eller fuldbyrdelse, at barnet klart er faldet til og har fundet sig til rette i sine nye omgivelser, kan det komme på tale at nægte anerkendelse og fuldbyrdelse.

Ifølge danske regler, jf. retsplejelovens § 536, kan fogedretten alene nægte fuldbyrdelse, dersom barnets sjælelige eller legemlige sundhed derved udsættes for alvorlig fare. Adgangen til at nægte fuldbyrdelse efter lovudkastet er mere vidtgående. Denne forskel er velbegrundet, idet der er forskel på at flytte